

pa fem. Filipovič pisma ni sprejel, ga je Turek na zemljo položil in odšel. Med tem so naši vojaki vdrlí v turško mesto Bosud in pri mautnico razsohó vrgli turško zastavo z polmesecem vred. Pijonirji pa so do 10. ure 200 korakov dolg most na 39 pontonih potegnili čez Savo in tedaj je začela glavna moč prehajati v Bosno: 7. reg. husarjev, 52. reg. pešcev, potem reg. Belgier, Molinari in drugi ter so med veselim vriskanjem, živo-klicanjem razvili velikansko avstrijsko bandero na turški zemlji. Isti den so naši vojaki začeli prodirati v Bosno še v Samacu, v Gradiški, kder so takoj vzeli turško mesto Berbir, in potem pri Konstanjici. Redna turška vojska se pred našo povsod pomika nazaj. Ali bo vseskozi tako, to ni lahko povedati. Popolnem pogodilo in porazumilo z turškim sultanom se ni; tudi je slišati, da je nek Hadji-Loja v Serajevu mohamedance hudi razdražil zoper Avstrijance. Mohamedanci so dobro orožani. Pravoslavni Bosnijski nam tudi niso prijazni, le katoličani se nas veselijo. Zato pa je tudi slišati, da se sv. oče Leon XIII. namislijo trdno poprijeti misijonskega dela v Bosniji ter skušati tamošnje Turke pokristijaniti, 3 škofijske sedeže bodo ondi ustanovili. Neljuba novica pa je, da naši vojaki veliko trpijo in mnogi boleajo, posebno v Dalmaciji, od koder je parobrod te dni 81 bolenih pripeljal v Trst. Ali so naši vojaki že iz Dalmacije v Hercegovino začeli prodirati ali ne, to še ni znano. Pač pa so morali z torpedi zapreti pristanišče v Stagnem in Kleku; to pa zavolj italijanskih rogoviležev, ki nameravajo iz Romagne mahnuti bosenskim vstašem in Turkom na pomoč, če bi med Italijo in Avstrijo res prišlo do razprtja. Resnoba je stvar vsakako, ker je iz nova ostro prepovedano novinarom poročati o številu, razpostavljenju in marširanju naših vojakov! Tudi je turški general Mehemed-paša naglo zginil iz Dunaja, ker se ni mogel z našim ministrom Andrasijem prav pogoditi!

Za poduk in kratek čas.

Bosna.

IV. Veliko tisoč naših slovenskih rojakov gre na besedo svitlega cesarja v Bosno in Hercegovino. Marsikaterega slovenskega očeta je srce zabolelo, ponekoja mati je se razjokala, žena solznata pogledala za možem, otroci zaplakali za očetom, ki je moral svoje nagloma zapustiti in v ptuje kraje oditi. Ali ne žalujte preveč! Celó v ptuje kraje vendar niso odišli. V krajih, kamor jih kliče cesarjeva beseda, se glasijo tudi slovanski glasi sorodnih nam slovanskih bratov. Učenim Slovincem bilo je to že davno znano; sedaj pa tudi že naši kmetje iz slovenskih listov čedalje bolj razvidajo, da Slovenci nismo popolnem zapuščena in pozabljena

peščica ljudi na svetu, ampak, da imamo mnogo bratov po krvi in govorici, da smo zelena veja velikanske slovanske lipe, sinovi veličastne matere Slave. Vojaki vrnivši se iz Bosne in Hercegovine domov jim bodo to vsaj deloma vedeli izpričevati. Prvi sosedi Slovincem proti jugu in izhodu so nam Hrvati in Srbi, za obema pa še Bolgari prebivajo, vsi sami Slovani, vsi govorijo podoben jezik. Posebno Hrvati in Srbi nam govorijo jezik, ki sam po sebi ne kaže nobene razlike. Obadva naroda poslužujeta se enega in istega jezika: hrvatsko-srbskega. Hrvati se ločijo od Srbov le po verouizspoznavanju, pismenkah in političnih rečeh, kakor jih je večstoletna zgodovinska razmera nanesla. Kakor pa svojo slovenščino mi Slovenci na Štajerskem nekoliko drugače zavijamo, kakor naši bratje na Prekmurskem, ali Koroškem in Kranjskem, jednako se deli tudi hrvatsko-srbsčina na 3 narečja. Ta narečja razlikujejo po tem, kako Srbo-Hrvati koga po čem vprašajo. Nekateri vprašavajo kakor Slovenci z besedico: kaj? Tem pravijo, da so kajkavci. Drugi vprašavajo z besedico: ča in se jim zaradi tega pravi: čakavci. Tretji pa rabijo: što in se imenujejo: štokavci. Kajkavci so nam Slovincem najbližnji in najlepši razumljivi ter niso druga nego pohrvatjeni Slovenci. V kajkavskem narečju se govori počenši od kranjsko-štajerske meje tje dol po Hrvatskem in Slavonskem do Karlovaca do Kolpe, Siseka, Jesenovaca ob Savi, Virovitice in Pitomače ob Dravi. Najčistejše se govori ovo narečje med Varaždinom, Križevcem in Zagrebom. V Zagorju za Sotloj in Krapinoj je bolj spačeno. Tu radi izgovarjajo a kot ä in o kot ö; tudi besede pogosto krčijo. Čakavci prebivajo med Slovani v Železni, Šopronski, Mošonjski in Rabski županiji na Ogerskem, potem v Istriji, po hrvatskem Primorju, po otokih Jadranskega morja in po severnem delu Dalmacije. Ti ljudje tedaj rabijo namesto kaj besedico ča? Dalje izgovarjajo sudoc namesto sudec, pln ali pón namesto poln, ljubiti namesto ljubiti, rekol namesto rekel, v namesto in. Najbolj razširjeni so pa štokavci. To narečje velja vsem ostalim Hrvatim in Srbom v Dalmaciji, Hercegovini, Črnigori, Bosni, Srbski kneževini, v Slovoniji in v Banatu na Ogerskem. Razlike niso znatne. Nekateri iz med njih izgovarjajo na primer: dijete, drugi: dite, največ pa: dete. Tudi so nekateri, ki samoglasnika h ne trpijo in izgovarjajo: ora namesto orah (oreh). Sploh pa smemo ponosno reči, da je srbsko-hrvatski jezik lep, blagoglasen, bogat in krepak, eden izmed najkrasnejših jezikov na celem svetu. Poslužuje se ga 5,800.000 ljudi. Prebivajo na zemljiščnem prostoru, ki obsega nad 3400 □ milj. Največ jih pa prebiva v Bosni in Hercegovini kakih 1,200.000 duš. Čeravno pa je ta krasni jezik za Hrvate in Srbe eden in tisti, ga vendar vsi ne pišejo z enakimi pismenkami. Hrvati pišejo z latinico, kakor Slovenci. Srbi pa z cirilico, kakor Bolgari in Rusi. Temu so pa verske razmere krive.

Hrvati so namreč katoličani, Srbi pa pravoslavni ali: „staroverci“ prav za prav greški razkolniki, ker so za greškim patrijarhom v Carigradu bili potegnjeni v razkolništvo in odpad od naslednikov sv. Petra, rimskih papežev. Velik del Srbov se je tudi pomohamedanil. Od teh vsakemu Slovanu nepovoljnih verskih razmerah bodemo pa prihodnje poročali.

Smešničar 3l. Učitelj: Zakaj se po Slovenskem skoro povsod ob sedmih zjutraj zvoni? Učenec: Saj je to že znano. Učitelj: V spomin na Turke, ki so po naših deželah divjali in bili o tej uri pregnani — ne? Učenec: O ne! Zato, ker mariborski župan, dr. Reiser, tega zvonjenja ne more prepovedati. „Brencelj“.

Razne stvari.

Milostljivi naš knez in škof

so se 1. avg. podali v Celovec na obiskovanje celovskega knezoškofa ter bodo ondi 2. avgusta obhajali 40letnico svojega mešnikovega posvečevanja. Poddani Jim duhovniki in verniki se bodemo tega za celo škofijo pomenljivega in veselega dogodka v hvaležni molitvi spominjali.

(Blagoslovljenje) cerkve sv. Antona na Pohorju se bo vršilo v nedeljo 4. avg.

(Pri sv. Lenartu v Slov. gor.) so zvečinom tržani napravili posojilno društvo z neomejenim poroštvom; delež velja 50 fl. Predstojnik je g. Magdič, prvi nadzorni svetovalec pa g. dr. Jug.

(Svili cesar so darovali) po toči poškodovanim v Halozah 1000 fl. in v Lipniškem okraju 300 fl.

(Vojaki veliko trpijo.) Ogerski vladini list P. Naplo poroča iz Dalmacije, kako je 24. jul. marširal 3. bataljon 69. reg. pešcev iz Kasteluove v Dobrovnik. V silni vročini je od 1000 mož samo 36 prišlo v Dobrovnik. Drugi so vsi na stezi opešali. Če res, je silno!

(Nemarnost kaznovana) Župnijska poslopja pri fari Theissenegg na Koroškem bila so pri zavarovalnici Rinnione di Sicurta v Trstu zavarovana za 6335 fl. Ali že l. 1873 se je vplačevanje opustilo. Sedaj je ogenj poslopje pokončal in znatna odškodnina se bitko pogreša.

(Tolovajski napad) se je zgodil na Jurija Kamšaka na stezi v Vitanje; mož je nevarno ranjen.

(Mlatiči) v Cvetkovcih ormuškega okraja so z tobakom ogenj zatorili in škedenj zažgali pri g. Jergecu, škode je 1560 fl.

(Težke konje) za artilerijo kupujejo v Gradcu do 350 fl. za vsakega, potrebuje se 109 konj.

(Strela) udarila je v kozole J. Dobrovškega v Kórpiljah konjiškega okraja in hlev užgala; 17letni jegov sin je hotel svinje spustiti pa je bil od gorečega slemena, ki je nanj padel, tako zadet, da je umrl.

(Dražbe III). 3. avg. Janez Pahernik na Pesnici 610 fl. Roza Ferk v Strihovcu; 9. avg. Anton Čeček v Rogacu 3385 fl.

(Spremembe v Lavantinski škofiji.) V mešnike posvečeni bili so letos samo 4 gospodje bogoslovci gg. Bratuša, Murkovič, pl. Pol in Šmid. Č. g. Sim. Črnoša je potrjen za župnika v Pišecah, č. g. J. Lempl ostane ondi kaplan. Č. g. M. Frece je postal provizor pri sv. Marjeti nad Laškimi in č. g. G. Dupelnik v Ročici. Novo posvečeni gospodje so nameščeni: čč. gg. L. Pernat kot kaplan v Ročici, Jan. Heber kaplan II. v Laškem, J. Majcen kaplan III. v Celju. Č. g. Pozniča je mrtvud zadel.

(Za dijaško semenišče) v Mariboru so darovali: č. g. Janez Strah, župnik pri sv. Roprtu v slov. Goricah 100 fl. č. g. Lovro Herg župnik v Lembahu 20 fl. č. g. Peter Cizej župnik v Reki 10 fl. Dr. Franc Žager gim. profesor v Mariboru 20 fl. Zavarovalnica Rinnione Adriatica di Sicurta 200 fl. č. p. Franc Rath 1 drobnogled in zbirko starinskih in ptujih penez brez 600 komadov.

Tržna cena

preteklega tedna po hektolitrih.

1 Hl. = 1^{ca}/₁₀₀ vág. — 100 kilo = 1 cent in 78 ¹/₂ funta.

Mesta	Pšenica	Rž	Jčmen	Oves	Taršica	Proso	Ajda
	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.
Maribor . . .	8 60	5 90	6 20	3 30	5 90	6 —	6 —
Ptuj . . .	8 30	6 —	5 —	3 30	6 —	5 20	6 40
Varaždin . .	6 40	4 —	3 —	3 80	5 80	7 40	6 —
Dunaj } Pešt } _{100 Kkr.}	11 20	7 75	8 —	6 40	6 90	—	20
	10 13	6 62	8 5	6 8	6 28	—	—

Dobra služba

je do 1. septembra t. l. razpisana na deželni sadje- in vinorejski šoli pri Mariboru, namreč služba paznika za gospodarstvo in ob enem vrtnarja za sadunosnike in za sočivni vrt. Poleg plače letnih 500 fl. dobi prosto stanovanje z kurjativjo vred. Prošniki se naj sami do 17. ang. glasijo pri ravnateljstvu šole ter mu izročijo prošnjo v dokazili o svoji starosti, stanu, poduku in praktični porabnosti pri gospodarstvu in vrtarstvu.

Maribor 12. julija 1878.

1—3

Ravnateljstvo.